

загальний та спеціальний превентивний вплив, оскільки ні злочинець, ні інша особа не бажають підлягати тому стражданню, яке неминуче тягне за собою покарання.

Покарання, що є карою, може чинити фізичні та моральні страждання засудженим, але вони не є метою покарання в кримінальному праві. Вірніше буде сказати, що це лише його ознака. Отже, можна зробити висновок про те, що кара - це не мета, а сутність (або зміст) покарання. Щодо законодавчо закріплених цілей покарання, то такими є: виправлення та перевиховання засуджених, загальна та спеціальна превенція.

Проблематичним є питання про перевиховання засуджених. По-перше, ці люди обертаються в досить специфічному середовищі, яке має власні закони, погляди, вимоги до поведінки, свою систему цінностей, які не відповідають виробленим ціннісним орієнтирам законопослідуваних громадян. І природно, що таке середовище накладає на цих людей певний відбиток. По-друге, психологія стверджує, що дорослу людину перевиховати, тобто виховати заново, неможливо, так як основа, фундамент її світогляду закладається ще в дитинстві.

Те, що мета перевиховання не досягається, можна підтвердити наступним: на протязі 1993 року чисельність спецконтингенту у виправно-трудових установах зросла на 15,3 тис.чоловік і на 1 січня 1994 року досягла 121899 засуджених. Вперше покарання відбувають 46,9% від усіх засуджених, вдруге - 26,5%. таким чином 32,6% засуджених не були виправлені і, тим більше, перевиховані.

29. ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ІДЕЇ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА В УКРАЇНІ XVI - ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XVII СТ.

Кантилович А.А. - курсант 2 курсу
(Українська академія внутрішніх справ)

Науковий керівник: к.ф.н., доц. Шульженко Ф.П.

Ідея державності, свободи і незалежності українського народу завжди була провідною в політико-правовій думці взагалі. В період, який ми намагаємося висвітлити в цій праці, до національної війни під проводом Б.Хмельницького Україна входила до складу польсько-литовської федеральної держави - Речі Посполитої і була втягнута в загальноєвропейський соціально-політичний процес. Саме в цей час ідеї державності і справедливості, законності і незалежності виборювали право на існування. На той період найяскравішою у цьому плані, на нашу думку, є творчість С.Оріховського, І.Вишенського та Петра Могили. Основні положення їх творчості мали багато спільних рис: звільнення

народу від гноблення, утворення державності, встановлення справедливості, вирішення питання співвідношення світської і духовної влад, незалежність держави.

Оріховський одним із перших в європейській філософській думці став заперечувати тезу про божественне походження влади й держави, виступав проти підпорядкування світської влади духовній і за невтручання церкви в державні справи. Таким чином, він підійшов до проблеми держави із світських, а не теологічних позицій.

На межі XVI - XVII ст. спроба вияснення сутності справедливого та законного була вчинена українським мислителем Іваном Вишенським. В дусі свого часу він висуває концепцію рівності і свободи, основу на демократичних ідеях раннього християнства.

В своїх роздумах він виходив із вирішення проблеми рівності та свободи людини й народу. Але він відкидає всяке насильство, а тим більше як засіб утвердження справедливості й рівності, свободи й братерства.

Приблизно такий же підхід у в'ясненні суті права застосував ще один мислитель цього періоду - Петро Могила.

Критерій справедливості він бачить у встановленнях християнської віри, котрі вище установлень світської влади в суспільстві. Закон у вченні Петра Могили - дар Божий.

В українській політико-правовій думці XVI - XVII ст. головною була ідея побудови незалежної суверенної держави, її входження в світовий політичний процес, ідея правового забезпечення свободи і суспільних процесів. Характерно, що практично у всіх державно-правових концепціях минулого України пропонувалося встановлення демократичного суспільного ладу, конституційно-представницьких органів влади з участю в них широких верств населення. Ці ідеї були розвинуті у пізніший час і тільки зараз втілюються у життя.